

vecer.com

"Proti tehnološkemu razvoju se ne moremo boriti"

Večer

6-7 minutes

Raziskovalna umetnost in kultura (RUK) in Platforma za sodobno raziskovalno umetnost (KONS) sta mreži, ki sta uspešno kandidirali na javnem razpisu za izbor operacij MCRUK (Mreže centrov raziskovalnih umetnosti in kulture), štiriletnega projekta v vrednosti devet milijonov evrov, ki ga je decembra 2018 razpisalo ministrstvo za kulturo in se bo izvajal med letoma 2019 in 2022. Projekt 85-odstotno financira Evropski sklad za regionalni razvoj preko Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) in 15-odstotno ministrstvo za kulturo. "To je interdisciplinarni projekt, ki smo ga čakali več kot štiri leta, naš cilj pa je vezava umetnosti, kulture, znanosti, tehnologije in gospodarstva. Želimo si prodor in povezavo umetniškega sektorja z ostalimi sektorji," pravi **Aleksandra Kostič** iz Kible, enega od treh partnerjev RUK-a. Druga partnerja sta Delavski dom Trbovlje, ki skupaj s Kiblo predstavlja glavnino RUK-a iz vzhodnega dela Slovenije, in kulturno izobraževalno društvo Pina iz Kopra, razvitejšega zahodnega dela Slovenije. Obe uspešno prijavitelji mreži, RUK in KONS, si denar delita na polovico, se pravi, vsaka dobi 4,5 milijona evrov. "Po evropskem finančnem regionalnem mehanizmu gre 60 odstotkov v prid vzhodne kohezije, to je Kible in Delavskega doma Trbovlje, 40 odstotkov pa v prid zahodne kohezije, kulturno izobraževalnega društva Pina. Razlike med vzhodno in zahodno regijo se vedno bolj poglobljajo, kar smo morali upoštevati tudi pri projektu," pove **Peter Tomaž Dobrila**, strokovnjak za intermedijsko umetnost, ki deluje v okviru Kible. Sedež RUK-a je tako po skupnem dogovoru Delavski dom Trbovlje, vloga vseh treh partnerjev pa bo po obsegu dejavnosti enakovredna.

- Cilj je, da bi gospodarstvo z umetniki sodelovalo pri zahtevnih in kompleksnih vprašanjih.

- Projekti naj bi dolgoročno samostojno preživel na trgu.

- Kiblin projekt je tudi povezava kulturnega turizma z novimi mediji.

"Verjetno bo naporno, ampak smo se odločili, da bo uspešno"

"Projekt je z naše strani zastavljen zelo mrežno; ne delamo samo trije partnerji, ampak sodelujemo tudi z drugimi organizacijami, podjetji, inštituti in fakultetami," pravi **Špela Pavli Perko**, predstavnica Delavskega doma Trbovlje. "Možnost sodelovanja pa bo tudi z mladimi umetniki, ustvarjalci in programerji, ki šele zdaj prvič slišijo za projekt, saj bomo objavili še dodatne razpise." Cilj projekta je torej skozi raziskovalno umetnost odpreti nove možnosti produkcijskih praks tudi v gospodarstvu, integrirati umetnost in kulturo v znanstvene raziskave ter nadgraditi izobraževanja s poudarkom na humanistiki, družboslovju, ekologiji, krožnem gospodarstvu in trajnostnem razvoju. "Morda se sliši utopično – ampak enako se je zdelo tudi pri odločitvi Nase, da bodo na Luno poslali človeka, pa jim je to uspelo. Vsak od partnerjev že dolgo dela na raznih mednarodnih projektih, tudi skupaj sodelujemo že več let in verjamemo, da lahko zadevo uspešno zaženemo," meni **Borut Jerman** iz Pine Koper. Dodaja, da je njihov cilj "ustvariti željo, da gospodarstvo z umetniki sodeluje pri zahtevnih in kompleksnih vprašanjih". V planu imajo enajst konkretnih pilotnih projektov; od samostoječe samooskrbne mobilne hiše, ki je primerna za življenje mlade družine, uporabe hologramov in virtualne realnosti za opremljanje muzejev, študij o modularnih oblikah bivanja do reciklaže in ponovne uporabe odpadne plastike za gradbene materiale. "Naš cilj je, da izvedemo pilotske projekte in jih pripeljemo na tržišče, kjer morajo biti uspešni," pove Kostičeva. Osredotočili se bodo tudi na izobraževanje in vzpostavili lastne laboratorije, pravi Jerman, povezujejo pa se že z različnimi tehničnimi srednjimi šolami in fakultetami: "Zavedamo se svoje odgovornosti in se trudimo, da bomo v čim krajšem času financerju in širši javnosti lahko postregli s konkretnimi rešitvami. Potem želimo projekt nadgraditi in zagotoviti, da se vsaj najbolj relevantni elementi projekta obdržijo na tržišču tudi po koncu financiranja. Verjetno bo naporno, ampak smo se odločili, da bo uspešno." Ukvarjali se bodo z vprašanjem, kako lahko virtualna realnost vstopi v osnovne in srednje šole ter fakultete. "Proti tehnološkemu razvoju se ne moremo boriti, lahko pa ga razumemo, organiziramo in uporabimo kot ogrodje za doseganje ciljev in razumevanje situacij," doda Jerman.

"Kibla bo še vedno delala za Maribor"

Konkretno v Mariboru naj bi v dveh letih razvili dva pilotska projekta; enega s poudarkom na virtualni resničnosti v povezavi s turizmom, drugega pa na temo mariborskega botaničnega vrta. "Pri prvem projektu bo šlo za povezovanje virtualne resničnosti s kulturno in industrijsko dediščino – v sodelovanju z različnimi organizacijami si bomo prizadevali za napredek v smislu kulturnega turizma v povezavi z novimi mediji, ki se tesno dotikajo nove generacije. Turisti prihajajo v Maribor vse bolj množično in mi bi jim lahko skozi svoje projekte pokazali mariborske zgodbe, ki so zaenkrat nevidne," pravi Kostičeva. Drugi cilj je razvijanje biotehniških projektov z botaničnim vrtom in biotehniško fakulteto, predvsem pa narediti botanični vrt bolj prepoznaven in privlačen turistom. "Kibla bo še vedno delala za Maribor," napoveduje Kostičeva. "Vzpostaviti imamo namen tudi laboratorij, ki bo najverjetneje v Kibla Portalu. Za glavni cilj smo izbrali turizem, ker je najmočnejša gospodarska panoga v Evropi, seveda pa se bodo sproti razvijali tudi novi projekti." Na dolgi rok je Kiblin cilj, da so aplikacije oziroma storitve, ki jih bodo ponujali, tržno uspešne – da bodo na trgu samostojno preživele in se obdržale. Računajo, da jim bo v treh do štirih letih to uspelo.